REDACȚIUNEA, Administrațiunea și Tipografia Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimit.
Inserate se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele BIROURI de ANUNȚURI: în Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lessner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. În Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate: Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr. N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov: Administrațiunea, Piața mare, târgul Inului Nr. 30, etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 228 — Brașov, Miercuri-Joi 16 (29) Octomvrie — 1908.

Până când atâta orbie?

Din nou a luat asuprăși cunoscutul făuritor de formule pentru toate ocaziunile și pentru toate trebuințele suprematiștilor maghiari, Coloman Szell, misiunea ingrată de a se ocupa cu cestiunea naționalităților și a face să se amintească iarăși în pressa din străinătate, că unul dintre politicianii de frunte maghiari a vorbit așa și așa în spirit mai pacinic despre naționalități și a asigurat sus și tare, că cei dela putere nu voiesc răsboiu, ci pacea, cu susținerea supremației și a despotismului lor național de până acuma. Deci nu e vorba de o politică agresivă, ci numai de cultivarea și lățirea limbei maghiare pentru consolidarea statului la care voiesc să ajungă pe cale pacinică nu cu forța.

Ca de obicei d-l Szell a întrebuințat frazele deja învechite despre puterea adevărului prin care voese suprematiștii să câștige naționalitățile, convingându-le că numai în interesul lor voesc să lățească cultura maghiară.

Toate acestea le-au vorbit și le-au reeditat Coloman Szell cel cu devisa de mult deochiată de „lege, drept și dreptate," în adunarea de Duminecă a reuniunei Szechenyi din Sătmar. El a terminat arătând ce nu pot admite suprematiștii maghiari în nici un fel de împrejurări și adecă: Intâi ca să nu fie seduși concetățenii de limbă nemaghiară prin șoapte și aspirațiuni din afară, căci nu vor să sufere în țara aceasta nici un fel de irredentă fie ea română, slovacă, sârbească ori germană; al doilea nu pot admite încercarea de a se face o grupare interioară prin care să se pue limite desvoltărei corpului unitar maghiar, căci nu vor suferi nici un fel de aspirațiune federalistă.

Cu mult mai sincer s'a esprimat autorul articolului din „P. Naplo" despre care am vorbit în numărul de alaltăeri al foaiei noastre, când a zis că suprematiștii maghiari, violenți și neînduplecați cum sunt, nu vor nici un fel de pace și înțelegere cu naționalitățile, ci pretind necondiționata lor contopire, din care cauză ei voiesc și cassarea legei naționalităților. Acest limbagiu îl înțelegem, e brutal dar franc și cu mult mai de preferit decât fățărnicia perversă a lui Szell care nu numai că afirmă că politica șovinistă maghiară n'ar fi agresivă, dar mai are și tupeul de a pretinde ca naționalitățile să se mulțumească a le suferi și a le duce toate în spinare, fără de a protesta sau a se jălui măcar de nedreptățile ce trebue să le indure.

Și pe când se continuă astfel jocul cel vechiu disgustător și revoltător al celei mai mari perfidii politice, bătrâna foaie română din Sibiiu „Telegraful Român" nu să sfiește de a continua șirul acelor articoli cu cari a opăcit pe cetitorii săi și a stricat așa de mult prestigiului moral al luptei noastre de apărare față cu dușmanii existenței naționale și cu străinătatea, găsind acum în urmă, că anexarea Bosniacilor și a Herțegovinenilor va face pe Szell cu ai săi să caute mai mult ca până acuma prietinia Românilor față cu slavismul amenințător.

Așa se sprijinesc intențiunile unei politice perfide, care sub masca umanităței și a liberalităței tinde a sugruma cu totul naționalitatea noastră. Până când atâta orbie și uitare de sine?

Convocări.

Adunare poporală în Brașov.

Convocăm prin aceasta pe toți alegătorii din Brașov și din comitatul Brașovului, aderenți vederilor noastre politice, la o *adunare poporală*, care se va ținea *Duminecă în 19 Octomvrie (1 Noemvrie) 1908* în *Brașov* în *sala hotelului Nr. 1.* la 1 oară după amiazi.

Adunarea va decurge după următoarea ordine:

1. Deschiderea adunării. 2. Constituirea. 3. Ce pozițiune ia adunarea în cestiunea votului universal? 4. Propuneri. 5. Incheierea adunării.

Brașov, în 14/27 Oct. 1908.

Ioan Lengeru, *Vasilie V. Voina*, *Dr. Vasilie Saftu*, *Iosif Pușcariu*, *Dr. Nicolae Vecerdea*, *Andrei Bârsan*, *Nic. Bogdan*, *P. Popoviciu*, *Dr. Al. Străvoiu*, *Iosif Comanescu*, *George Ludu*, *Ioan Broju*, *Ioan Aron*, *D. Manole*, *D. Greceanu*.

*

Adunare poporală în Sibiiu.

Alegătorii și poporul din cercurile electorale Sibiiu, Nocrich, Cisnădie, Cristian și Sebeș sunt convocați la o *adunare*, care se va ținea *Duminecă în 1 Noemvrie st. n.* la oarele 2 p. m. în Sibiiu în sala casei societății (Gesellschaftshaus).

Ordinea de zi: 1) Deschiderea și constituirea adunării. 2. Desbaterea asupra situațiunei politice și în deosebi asupra votului universal. 3. Proiecte de resoluții și hotărâre asupra lor. 4. Inchiderea adunării.

Sibiiu, în 25 Oct. 1908.

Parteniu Cosma m. p., *Dr. Liviu Lemény* m. p., *Dr. Ioan Stroia* m. p., *Dumitru Comșa* m. p., *Octavian Tăslăuanu* m. p., *Dr. Octavian Russu* m. p., *Victor Fincu* m. p., *Nicolae Ivan* m. p., *Dr. L. Borcia* m. p., *Constantin Pop* m. p., *Dr. Al. Vasilie* m. p, *Emil Verzariu* m. p., *Dr. Dumitru Ștefan* m. p., *Silvestru Moldovan* m. p. *Dr. Ilie Beu* m. p., *Iuliu Popescu* m. p., *Ioan Rebega* m. p., *Dominic Rațiu* m. p., *Sofron Roșca* m. p., *Dr. Tiberiu Bredicean* m. p., *Dr. Ilariu Holom* m. p., *Dr. Ioan Borcea* m. p, *Petru Simtion* m. p., *Iuliu Enescu* m. p., *Dr. Petru Span* m. p., *Dr. Ioan Fruma* m. p., *Octavian Tobias* m. p., *Dumitru Sândean* m. p., *Eugen Vancu* m. p., *Petru Cioconea* m. p., *Lazar Tritean* m. p.

Criza în Boemia n'a făcut încă nici un pas înainte spre rezolvare. Cei doi miniștrii cehi cari fac parte din guvernul central și-au dat demisiunea, care însă n'a fost primită deocamdată, amânând Maj. Sa demisiunea până la reîntoarcerea în Viena ce se va întâmpla cam pe la 2 Nov. a. c. Dacă se va primi demisiunea, ea va aduce cu sine demisionarea întregului cabinet și criza se va estinde asupra Austriei întregi. Se crede că Reichsratul nu se va întruni înainte de 17 Noemvrie, aceasta din cauză, că numai după decisiunea Coroanei asupra cererilor de demisiune ale miniștrilor cehi guvernul poate să facă pregătirile de lipsă pentru desbaterile Reichsratului.

Intr'aceea încordarea între Cehii și Nemții Boemiei este mereu nutrită prin demonstrațiuni și excese ce se petrec aproape zilnic. Duminecă s'au repețit în Praga ciocnirile dintre studenții cehi și germani, de astădată n'au degenerat însă până la vărsări de sânge. Studenții universitari germani au repetat preumblarea lor provocătoare numită »Studentenbummel« și au iritat și mai mult pe Cehi, cari adunându-se în mare număr au început să strige: »Luați-le chipiurile de pe cap! In Praga nu ne trebue burșaki!« (Bursche). Mai târziu mulțimea cehă de pe strade a dat năvală iarăși asupra Casei germane. Poliția întrevenind a evitat excese mai mari afară de mici păruieli între studenții germani și demonstranți.

Bummel-ul de Luni al studentilor germani în număr de vreo 200 a rămas neconturbat. Studenții s'au preumblat pe »Graben« scutiți de-o mare patrulă de polițiști.

In delegațiunea austriacă a făcut oarecare senzațiune discursul delegatului ceh *Klofac*. Austria, zice acesta, eșind din pasivitatea ei în politica orientală, s'a dat mai mult ca ori și când pe mâna Berlinului și aceasta umple de îngrijire pe Slavi. Evenimentele cele mai nouă din Balcani ne-au adus grele perderi materiale. Boicotul mărfurilor austro-ungare în Orient ia tot mai mari dimensiuni și aceasta se resimte și în Boemia. Ținerea la tradițiunile lui Andrassy sen., mai ales cu privire la raporturile interne ale monarhiei, va trebui să aibă un sfârșit nenorocit. Condamnă regimul de violență și corupțiune al Banului Rauch în Croația. Zice că anexiunea e un act de forță. Dualismul e în ajunul lichidărei, Bosnia și Herțegovina sunt azi țări independente legate cu noi numai prin uniune personală. Coroana nu poate să le dea Ungariei. Zice că de 60 de ani acum e criza cea mai mare prin care trece monarchia. La 1848 grănicerii au fost cari au stat credincioși pe lângă dinastie, ear astăzi ei sunt timbrați de trădători contra cărora se procede fără conștiință în Croația.

Sustersic: Este o infamie de a ataca pe Croați cari sunt tot așa de buni Slavi ca și Sârbii.

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Bogumilismul în Bosnia și Herțegovina.

De când cu anexarea provinciilor Bosnia și Herțegovina la imperiul habsburgic, nu numai relațiile politice, ci și cele istorice: sociale sau religioase, au ajuns obiecte de preocupație generală a pressei europene și — de interes obștesc.

In ziarul vienez „*Reichspost*" (Nr. 284) cetim, astfel, un interesant foileton despre *Bogumilismul*, care era răspândit în aceste țărișoare. Fiindcă această sectă a avut și asupra poporului nostru, se știe, oare-care influință, în urma contactului frecvent cu Bulgarii, socotim folositor a da în traducere românească menționatul foileton Iată-l:

»Ca un loc de graniță între Orientul conservativ și între Occidentul, pornit spre progres, provinciile Bosnia și Herțegovina au fost din vechime martore unor sbuciumări religioase, care adeseori isbucniau în lupte aprinse. Astăzi mai mult, decât ori când, poate fi de un interes istoric deosebit a îndepărta negura trecutului, care învălue această nouă țară habsburgică, și mai ales a cunoaște mai de aproape o sectă, care avu rol principal în istoria ambelor țări.

Aceasta e secta *Bogumililor.*

De-odată cu introducerea creștinismului la poporul bulgar, în sec. al IX-lea, se ivi și această sectă; fu însă organizată abia mai târziu prin un popă bulgăresc, Bogumil, dela care își primi și numele. Mai multe argumente dovedesc, că Bogumil ar fi identic cu ereticul Ieremia, care își desvoltă activitatea sub Țarul Petru. Mai ales un indice din anul 1608 arată că Ieremia ar fi *Bogu-ne-mil* (neiubit de D-zeu). Mai târziu își luă însuși numele de *Bogumil*, prin care știa, că o să poată influența mai adânc asupra păturilor de jos ale poporațiunii slave.

Impunând preoților săi toată rigoarea creștinismului, iar pentru popor construind o morală mai laxă, bogumilismul câștigă în curând aderența poporului, care trăia în libertate nețărmurită prin munții Bosniei și Herțegovinei. O comunitate bogumilică se împărția în două grupe: în a *martirilor*, cari totdeauna trebuiau să fie gata a-și apăra credința cu sabia, și în cea a *desăvârșitilor* sau a celor *aleși*, cari nu erau îngăduiți a face uz de arme, trăiau în celibat și se rețineau dela mâncarea de carne și dela plăcerea de a bea vin. Acești din urmă formau tagma preoțească și erau foarte stimați de popor. Este interesantă observarea, că Englezii, cari bucuroși intrau în contact cu sectele mici, ca d. ex. cu unitarii din Ardeal, arătau față de Bogumili, încă în evul mediu, o simpatie deosebită. Afirmația lor, că Bogumilii au fost precursorii Reformațiunii, însă nu e decât o exagerare tendențioasă. Căci Bogumilii, de fapt, formează numai o sectă înființată și propagată, ca multe altele, de elemente revoluționare. Ei n'au nimic comun cu Calvin și cu Luther, mai mult înclină spre Albigenzi și Hussiți.

După crezul Bogumililor Dzeu, ca principiu al binelui, a creat numai lumea nevăzută, lumea curată a spiritelor. Intreaga creațiune văzută își trage originea dela Satana, isvorul tuturor relelor, căruia Dzeu, după căderea lui îi mai cedă încă timp de 7 zile puterea, ca să facă o lume văzută. Conform credinței bogumilice și Adam și Eva sunt creaturile »celui rău«. După crearea Evei, biblia bogumilică arată pe Diavolul stând la sfat cu sine însuși și întrebându-se ce ar putea crea încă și mai rău decât femeia »aceasta operă măiastră în deliciu și stricăciune«. Răspunsul la aceasta întrebare, îl dădu creând pe Cain. Fratricidiul a fost actul final al creațiunii sale.

Bogumilii stigmatizează întreg testamentul vechiu, ca opera Satanei. Abia dela venirea Mântuitorului încoace s'a slăbit puterea diavolului, deși nu s'a surpat încă cu totul.

In bisericile lor simple se găsia numai evanghelia așezată pe o masă acoperită cu pânză albă. Ziua și noaptea veghiau, ca să nu se apropie Satana și săi încurce foile Evangheliei. Frica lor de Satana era foarte mare și în halucinațiile lor bieții oameni vedeau pretutindeni piciorul de cal. Deoarece și apa ca un element fundamental al lumii văzute, purcede dela »cel rău«, — ei răspingeau botezul, ocupând prin aceasta un punct diametral contrar Anabaptiștilor, deși aveau unele credințe asemănătoare cu ale acestora. Primirea sărbătorească în comunitatea Bogumililor se făcea prin atingerea viitorului membru cu Evanghelia lui Ioan. Crucea nu o întrebuințau în obiceiurile lor religioase. Nu aveau nici o venerație, ci mai curând o groază față de aceasta, fiindcă Christos a suferit moartea pe cruce.

Bogumilii au dat mult de lucru papilor. In cursul evului mediu ei stăpâniră întreagă Bosnia și Herțegovina; numai după ivirea Turcilor s'a început stăpânirea lor. Bogumilismul s'a pierdut cu timpul în Mohamedanism, fiind absorbit cu desăvârșire de acesta. Astăzi numai unele obiceiuri învechite, câte-o superstiție nebuloasă și mormintele uitate ale Bogumililor împrăștiate prin toată țara — mai amintesc de această sectă odinioară atât de puternică«.

Florin.

Klofac: Aţi tăcut despre cele ce s'au petrecut în Croaţia (zgomot). Spune că a fost la Belgrad şi în Bulgaria ca să se informeze. Vorbind despre situaţia internaţională, zice, că acuma e motiv de a ne îndoi de intenţiunea pacinică a Germaniei. *Maghiarilor li-s'a dat ca recompensă pentru că au consimţit la anexiune, asigurarea că vor primi sancţiunea prealabilă pentru reforma lor electorală* care e stricăcioasă Slavilor ungureni. Trebue să protestăm contra acestora. Cei dela guvern prea se bazează pe tăria interioară a monarchiei, care însă nu există. Un stat care suprimă majoritatea poporaţiunii, nu poate trece de consolidat.

Zile grele.

Făgăraş, 11 (24) Octomvrie a. c.

N'a trecut mult, de când locuitorii comitatului Făgăraş, aproape fără deosebire de confesiune şi naţionalitate, cu ocaziunea instalării actualului fişpan, se îmbulzeau să-şi exprime nu numai nădejdea, dar şi satisfacerea că ne-a bătut norocul să ne ferícească o persoană în care sunt grămădite atâtea şi atâtea calităţi excelente. Ce-i drept, era şi atunci un grup de Români, cari ţineau mult la zicalele: »Nu sări în joc, până n'auzi cetera« şi iarăşi »Nu grăbi cu urda 'n Turda«; dar glasul lor a rămas înăbuşit.

Acuma s'a adeverit că aveau dreptate. Iluzioniştii au fost curând desiluzionaţi şi pe cel cu calităţile excelente îl văzură nu odată cum e de dextru întru aplicarea lor, în scopul ca mai bine, mai sigur şi mai pe neobservate să ia apa dela moara intereselor noastre culturale şi naţionale. Ş'apoi fiind îndopat cu atâtea calităţi, nu-i ;zornic, le dă rând la toate şi în toate direcţiunile îşi are omul.

La rând par a fi şcoalele confesionale; iar omul este: *Ilustritatea Sa* d-l Szabó Elemér fost învăţător, acum vice-inspector şcolar, însărcinat provizor cu agendele inspectoratului r. u. de scoale din Făgăraş. Titlu lung nu-i aşa?

Cel dintâiu suceşte şurubul în centru; al 2-lea aleargă în dreapta şi 'n stânga şi *omoară pe bieţii creştini din comunele mai fruntaşe cu dragostea oferindu-şi serviciile.*

Unul apără comunele politice de »cheltuieli superflue« ce le fac cu ajutorarea comunelor bisericeşti întru susţinerea şcoalelor confesionale; celălalt constată cu durere (?) că zău nu mai e modru de a scăpa din încurcătură, ci numai de a preface şcoala confesională în şcoală de stat, începând a înşira rând pe rând toate avantagele. In câte-o comună mai lasă câte ceva: se mulţumeşte deocamdată şi numai cu câte un post de învăţător de stat; în altele însă mai ofere pe pe-asupra câte un azil de copii (kişdedovo). Nu credeţi? Rog să vă informaţi prin Bran, Zârneşti, Tohan, Şinca, Galaţ, etc. O viă dovadă despre cele espuse e şi faptul petrecut în adunarea comitatensă din 15 Octomvre a. c.

Comuna politică Şinca-veche votase comunei bisericeşti, — ai căror membrii sunt identici, — un ajutor anual de 2400 cor. Fapta aceasta atât de nobilă a reprezentanţei comunale se vede că nu le-a venit la socoteală *Ilustrităţilor* şi şi-au pus în gând s'o nimicească cu orice preţ, ca astfel să facă imposibilă susţinerea şi pe mai departe a şcoalei confesionale.

In comisiunea permanentă a strecurat'o! Cum — cum nu, dar a strecurat'o şi încă bine. Nimiceşte în fond decisul reprezentanţei comunale din Şinca-veche — deşi a fost adus cu unanimitate de voturi, — *îndurându-se preagraţios* a concede ca pe viitor să se dea dela comună numai atâta cât s'a dat anul trecut, adecă 136 cor.

In adunarea generală de toamnă, — amintită mai sus, — trece şi mai şi; căci d-l fişpan Szell nu lasă pe nimeni nici să sufle! Inzadar vicariul Făgăraşului Rever. dn Iacob Macavei cere cuvânt; înzădar stau gata să apere cauza o grămadă de binevoitori ai ei, — între cari părintele protopop Borzea, preotul din Şinca-veche Fulicea şi cel din Veneţia infer. Aldea, şi să documenteze că reprezentanţa comunală din Şinca-veche, când a votat pentru biserica gr. cat. de acolo suma de 2400 cor. a fost în dreptul său, drept pentru care pledează şi deciziuni ministeriale aduse în cazuri analoage. Bunăoară în decisul ministerial din 1903 Nr. 12755 hotărât să deneagă dreptul însuşit pe nedreptul de congregaţiunea comitatensă a Făgăraşului de a trage în atari casuri dungă peste hotărârile representanţiilor comunale, ca unele ce sunt autonome.

Inzădar sunt toate! Mai înainte adecă de ce referentul ar fi isprăvit cu referada, prezidiul anunţă ca primită propunerea comisiunei permanente şi în consecinţă încheiată ori ce discuţie. Se repetă cazul din aceeaşi şedinţă, când unui dn. advocat, care voia să ia cuvântul la un obiect, comitele suprem nu-i dă cuvânt tot sub acelaş pretext. S'a însinuat recurs! E penibil să fi martor la atari scene! Vrând nevrând ţi-se urcă sângele în cap şi inima ţi-se strânge de durere!

Grele zile am ajuns, să nu poţi face ce vreai cu al tău! Să ai genunchele pe piept şi să nu poţi zice »vai«, căci gura îţi este astupată.

Aşi paria, nu ştiu pe cât, că dacă reprezentanţele din comunele — între cari precum sunt informat şi Şinca-veche — prin cari a colindat chiar în zilele trecute d-l *titular de inspector*, ar vota înfiinţarea »Kisdedovului« şi prin urmare şi spesele recerute — urce-se acelea la zeci de mii — nu s'ar întâmpla că actualii conducători ai comitatului să desaproabe hotărârea nimicind-o!

Un membru al congregaţiei.

Suntem rugaţi a da loc următorului apel electoral:

Către alegătorii cercului electoral al Braşovului la congresul naţional-bisericesc!

Având în vedere alegerea de deputat mirean la Congresul naţional-bisericesc, ce se va face ***Duminecă în 26 Octomvre v. a. c.*** subscrişii recomandă pentru cercul electoral al Braşovului pe ***d-l Dr. Nicolae Vecerdea,*** dirigent al filialei băncii »Albina«, despre care sunt convinşi că va reprezenta în mod demn acest cerc în congres. *Invităm deci pe toţi alegătorii a vota pentru dânsul.*

Braşov, 14 Octomvrie v. 1908.

Dr. Vasilie Saftu, Ioan Prişcu, Romul Verzea capelan, ***Iosif Puşcariu, Virgil Oniţiu, G. Dima, Andreiu Bârseanu*** şi ***Nicolae Bogdan.***

Complicaţiunile în Orient.

— »Zeitung am Mittag« din Berlin primeşte ştirea, că împăratul-rege Francisc Iosif şi-ar fi exprimat părerea de rău că regele Eduard al Angliei este în contra Austriei, care nu urmăreşte în Balcani decât interese economice, Aceste interese sunt periclitate de influenţa Angliei.

— Marchizul *Pallavicini*, ambasadorul Austro-Ungariei la Constantinopol, a făcut eri demersuri pe lângă Poartă în cauza *boicotărei mărfurilor austriace* la Valona. Poarta a făgăduit a face tot ce va fi necesar spre a împiedeca boicotarea.

Ministrul de externe al Serbiei, *Milovanovici*, n'a rămas mulţumit cu rezultatul vizitei sale la *Berlin*. A stat de vorbă numai cu secretarul de stat Schön. Nici cancelarul, nici împăratul Wilhelm nu l'au primit. Dela Berlin a plecat la *Londra* în sigura aşteptare că acolo va fi primit în audienţă atât de ministrul de externe Grey, cât şi de regele Eduard.

In Serbia fierberea şi mişcarea contra Austro-Ungariei şi a supuşilor ei, ce locuesc în Serbia, continuă: cu ocaziunea reprezentării unei drame în *Teatrul naţional* din Belgrad, în care fu vorba de o răscoală a Sârbilor din Ungaria, publicul prezent a demonstrat sgomotos contra Austro-Ungariei. In *Simendria* un gimnazist a luat jos steagul arborat pe clădirea agenţiei austro-ungare şi l'a ars. Ministrul preşedinte sârbesc şi-a exprimat din cauza aceasta regretele sale ambasadorului austro-ungar, conte Forgach..

Elevii dela *şcoalele medii* din Belgrad au avut o întrunire în care au luat rezoluţia să fie provocaţi elevii dela şcoalele medii din Londra, Petersburg, Paris şi Roma să se manifesteze contra Austro-Ungariei. — La staţiunea vapoarelor din *Zimony* au sosit 40.000 de puşti şi 10,000 de revolvere pentru Sârbi. Pe basa ordinului de oprire austro-ungar estradarea armelor a fost refuzată. — La un mare meeting ţinut în *Zvornic* mulţimea purta steaguri sârbeşti şi turceşti cu inscripţia: »Trăiască regele Petru, jos Austro-Ungaria!« — Ziarul sârbesc »Tampa« anunţă, că Duminecă regele Petru a subscris un *tractat de alianţă între Sârbia şi Muntenegru* în care se prevăd toate pentru o *acţiune comună de război* a ambelor state.

Meetingul femeilor din Belgrad.

Duminecă după amiazi, la orele 4, s'a ţinut marele meeting al doamnelor din Belgrad. Au luat parte peste 10.000 persoane. D-şoara Nadia Popovici, cunoscută prin talentul ei ca pictor, a ţinut un discurs prin care a protestat în mod energic în contra Austriei. Femeile sârbe, a spus oratoarea, ca şi Spartanele, vor sacrifica totul pentru patrie. Au mai vorbit apoi d-şoara Bekovici şi d-na Kreicik în numele femeilor boheme, cari trăesc în Serbia. Adunarea a votat apoi o rezoluţie prin care se hotăreşte a se trimite un memoriu femeilor din Franţa, Italia, Anglia şi România.

S'a amintit cu entuziasm faptul că România mai ales în cursul zilelor din urmă, a manifestat o sinceră amiciţie faţă de poporul sârb.

Mulţimea a străbătut apoi străzile cu drapele naţionale în frunte şi a aclamat legaţiile, engleză şi turcească, şi pentru prima oară şi pe cea rusească. Procesiunea s'a oprit apoi în faţa ministerului de externe, unde generalul Vucovici era în conferenţă cu primul minstru. Trimisul muntenegrean a ţinut un entusiast discurs, în care a spus că va povesti femeilor muntenegrene despre eroismul femeilor sârbe. A răspuns d-şoara Petrovici. Manifestanţii s'au oprit apoi în faţa palatului prinţului moştenitor, unde au avut loc din nou demonstraţiuni patriotice.

Meetingul femeilor sârbe, după-ce a protestat contra anexiunei Bosniei şi Herţegovinei a acceptat în unanimltate o hotărâre invitând poporul sârbesc să boicoteze mărfurile austro-ungare şi germane.

Apoi se dădu cetire memoriului adresat femeilor din Franţa, Anglia, Rusia şi România, reclamând sprijinul lor contra procedeului violent al Austro-Ungariei.

*

Un toast al regelui Petru.

Duminecă seara s'a dat un banchet în onoarea trimisului extraordinar al Muntenegrului, generalul Vucovici. Au asistat toţi miniştrii, toţi şefii de partid, mai mulţi ofiţeri superiori şi notabilii din Belgrad.

La şampanie regele Petru ridică un toast prinţului Nicolae al Muntenegrului, casei şi ţărei lui, relevând cu acest prilej, *deplinul acord şi marea concordie care există între cele două ţări independente* faţă de actuala situaţie gravă, precum şi *însemnătatea acţiunei corpului diplomatic în viitor.*

Dintre reprezentanţii străini, a asistat la banchet numai ministrul Turciei, Azarian Effendi, pentru a da mărturisirea prin prezenţa lui de acordul complect al Serbiei şi Muntenegrului faţă de Turcia.

Conducerea *deputaţiunei sârbeşti la Petersburg a fost predată prinţului moştenitor* în urma cererei sale urgente. Hotărârea a fost precedată Vineri de o consfătuire la palatul regal. Toţi au fost uimiţi de faptul că prinţul moştenitor s'a oferit ca conducător al deputaţiunei. El e conziderat în genere ca salvator al patriei.

Principele moştenitor George al Serbiei, însoţit de misiunea specială sârbă a plecat la Petersburg, via Viena.

Voevodul Vukovici a plecat de asemenea la Cetinje via Sandjacul Novi-Bazar.

*

Ziarului »Narodni Listi« din Praga i-se comunică din Cetinje: O mare mulţime de Sârbi şi Muntenegreni au făcut manifestaţiuni cu drapele în faţa consulatului englez. Şeful demonstranţilor a ţinut un discurs. Mulţimea s'a îndreptat apoi spre conac unde a aclamat pe prinţul Muntenegrului, care a eşit pe balcon şi s'a adresat mulţimei, spunând: »Să sperăm că conferinţa nu ne va face nedreptate; *dacă ne va face, să dea Dumnezeu să nu trăesc dacă nu îmi voi implini datoria*«.

*

Călătorii sosiţi din Serbia spun că autorităţile sârbeşti au întreprins *expulsarea în massă a supuşilor bulgari,* fără a le lăsa timpul să-şi orânduiască afacerile. Mulţi dintre cei expulzaţi au trecut în Bulgaria şi au protestat la autorităţile bulgare contra arbitrariului sârb. Aceşti expulzaţi sunt aşteptaţi la Sofia, unde vor face o plângere formală guvernului.

STIRILE ZILEI.

— 15 Octomvrie v.

La adunarea poporală din Braşov. Primim următoarea comunicare: »Deputaţii dietali români *Dr. Teodor Mihalyi şi Dr. Vaida-Voevod* s'au anunţat, că vor lua parte la adunarea poporală convocată pe Duminecă în 1 Noemvrie 1908. E speranţă să vină şi alţi deputaţi ai clubului naţional. Rugăm pe ai noştri să se prezinte în număr cât se poate de mare. Şi damele sunt binevăzute la asemeni ocasiuni. — *Ioan Leuger.*

Alegerea de învăţător din Cristian s'a ţinut în 12 (25) Octomvrie 1908. Ni-se comunică, că dintre 4 candidaţi *George Lincu* a întrunit 122 de voturi, iar ceilalţi nici un vot.

Adunarea fondurilor din Năsăud s'a ţinut Joi, fiind de faţă 34 membrii din 57. Adunarea — scrie »Rev. Bistriţei« — nu a primit dimisiunea d-lui Dr. D. Ciuta din funcţia de president, iar în urma stăruinţelor adunării d-sa a rămas şi mai departe în funcţie, după ce a desvoltat un frumos program de activitate a fondurilor, tratând foarte precis şi fiinţa şi natura de drept a celor 2 fonduri. Aceste au fost aprobate unanim de adunare. S'a primit apoi budgetul şi s'au resolvat celelalte afaceri.

Meetinguri în România. In faţa evenimentelor din afară se pregătesc în România un şir de meetinguri de protestare ca cel din Brăila şi Bacău. E vorba de a lua poziţie faţă cu tendinţele manifestate din partea diplomaţiei şi în deosebi a baronului Aehrenthal, de a procura avantagii Serbiei şi Bulgariei în cestiunea Dunărei în prejudiţiul drepturilor României. Pentru Dumineca viitoare cetăţenii craioveni din toate partidele politice au anunţat la Belle Vue, un mare meeting patriotic pentru ca să ia o hotărâte faţă cu evenimentele externe.

Curs pentru analfabeţi. Invăţătorul Teodor A. *Bogdan* din Bistriţa s'a hotărât — scrie »Rev. Bistriţei« — a ţinea în serile de iarnă un curs de sară, cu bărbaţii cari nu ştiu scrie şi ceti. Cursul îl va ţinea gratuit şi începând cu 1 Noemvrie se va ţinea în toate sările dela 7—8 oare. Cei ce vreau a lua parte sunt rugaţi a se anunţa până în 30 Octomvrie.

Calea ferată Ilva-mică — Rodna se apropie de realizare. Vineri a fost o comisiune în Sângeorzul-român în această afacere, la care au fost de faţă şi reprezentanţii comunelor năsăudene. — »R. B.«

Prinţul de Monaco la Roma. »Tribuna« din Roma anunţă că prinţul de Monaco va sosi în curând la Roma pentru a ţine o conferenţă asupra Oceanografiei. Cu prilejul deschiderei muzeului oceanografic la Monaco regele Italiei va întoarce vizita. Impăratul Wilhelm a promis şi el că va lua parte la deschiderea muzeului.

Alegere de preot în Cărpeniş. Ni-se scriu următoarele: Duminecă în 18 Octomvrie n. poporenii din Cărpeniş au avut o zi însemnată şi mult dorită — dânduli-se prilegiul a-şi alege preot în locul regretatului Grigorie Sima, care cu un zel deosebit — prin o muncă cinstită şi întinsă, a deşteptat poporul din acea comună istorică într'atât, încât poporul acesta treaz pătruns de iubirea de lege şi neam a fost totdeauna conştiu de chemarea sa, fiind totdeauna unul pentru toţi şi toţi pentru unul, la toate actele mai însemnate *bisericeşti* şi *naţionale*. Şi cu prilegiul alegerei de preot toţi s'au grupat în jurul unei persoane dintre 5 concurenţi alegând cu *totalitatea* voturilor pe tânărul candidat *Pompiliu Piso* din Săcărâmb, un tânăr cât mai bine instruit şi cu cele mai bune şi mai nobile sentimente, cari îndreptăţesc pe bravii noştri Moţi să spereze că vor avea întrânsul pe un demn şi vrednic urmaş al fericitului şi bine meritatului părinte Sima. Il felicităm pe bravul nou ales şi îi dorim păstorire cu bine!

Clubul bosniac din Budapesta, ce a fost în ultimii doi ani fundat la Budapesta, al cărui scop era de a stabili relaţii cât mai prietineşti între conducătorii mahomedani ai Bosniei şi între bărbaţii politici maghiari, s'a desfiinţat. In urma schimbărei situaţiei, Mohamedanii şi Sârbii s'au retras din acest club.

Măcelurile din Corea. Ziarele chineze reproduc după date oficiale japoneze numărul măcelurilor din Corea, cari s'au ridicat într'un an, din Iulie 1907 până în Septemvuie 1908, la 12.966. Ziarele protestează cu energie împotriva purtărei neomenoase a jandarmilor si soldaţilor japonezi.

Omor. Miercuri în 14 Octomvrie venind din pădurea Dorolei mai mulţi lucrători din Cuşma, cari peste zi au fost lucrat în pădure, Hampo Vasile ţigan-sas a lovit cu sapa în cap pe junele George Rusan, care a doua zi a murit. Omorul a fost săvârşit pentru că Rusan a zis cătră Hampo »tu ţigane taci«. Ţiganul a fost prins în Bistriţă şi azi stă la răcoare aşteptându-şi osânda.

Se caută pentru Bucureşti un domn presentabil de naţionalitate *română*, *corespondent* desăvârşit în limbile română şi germână, *comptabil* experimentat şi *stenograf* german. *Post durabil*, *plătit la început*

până la 400 Lei lunar după merit. Oferte detailate, cu notițe biografice, copii de certificate și fotografie se vor adresa la redacție până Duminecă 19 Octomvrie (1 Noemvrie n.) 1908. *Numai ofertele dela persoane într'adevăr capabile și cu un trecut nepătat vor fi luate în considerațiune.* Cif.: »Vultur«.

De ale Țării Oltului.

După multă vreme mi-a fost dat să petrec iarăși o vară întreagă între ai mei, dintre cari din generația mai veche se stinsese ultimul membru de curând. Mi-a fost dat să fac și unele experiențe și reflexii, asupra schimbării vremilor între anul 1864 și 1908, cari și unul și celalalt îmi vor rămânea multă vreme în amintire. Anul 1864 — anul în care am început lungul drum al școalei și respective al înstrăinărei de căminul părintesc — un an enorm de ploios și umed, cu 3 inundații grozave și cu ploi necurmate pe timpul secerișului de crescuseră bucatele în clăi și stoguri — de aduse pe bărbați și pe sărmanele femei la desperare la făcutul pitei *din bucatele crescute.*

Aproape aidoma au pățit bieții Olteni și în vara aceasta — 1908 — căci deși aveau o recoltă splendidă, ploile necurmate de Iulie nu-i lăsau să le strângă — erau crescute spicele încă în picioare; snopii de pe vârful clăilor iar alții până'și la pământ erau cu holdă verde pe ei — și bieții oameni nu știau ce să mai facă cu ele, să mai tindă clăile ori nu? Cu o pierdere de 5—10—15 la sută tot le-au putut aduna așa că total au avut o recoltă peste mijlocie — bunicică chiar.

Să trec la starea socială. La 1864 mi-a fost dat să văd jucându-se primul *Cadril* — la Maialul școalei elementare grănițerești din *Ohaba* — care era atunci la apogeul ei — cercetată de vreo duzină de *ardeleni*, de Șincani de-i noui și chiar de *Tohăneni*; erau și 4 fete cu noi în școala de băeți — singurele cari învățau ceva carte mai multă pe vremea aceea și 2 la călugărițele catolice din Sibiiu, adecă cu totul 6 fete cu carte în tot cercul. Dansatorii erau ofiterii dela reg. din Făgăraș, câțiva juriști dela Academia din Sibiiu și funcționarii dela district cu familiile lor; ceștia cei mai mulți foști subofițeri și manipulanți în graniță. Limba de conversație era românească și germană — de cea ungurească nu se pomenea prin partea locului. Școlile grănițerești erau pe vremea aceea ca niște focuri de lumină și cultură germană și română, cu programa militară demodată ce e drept, și scoasă din uz, dar mai rămăsese încă în vigoare educația strictă germană și disciplina, ba așa putea zice *rigoarea* militară. Diregătoriile comunale erau aproape peste tot dintre cei locali.

După aproape cincizeci de ani — sunt invitat în comuna vecină Vad, comună fruntașe, la un concert dat de Reuniunea de cântări din loc, împreunat cu teatru și dans. Neapărat, când era să aud producțiunea unui *cor sătesc* și să văd influința lui educativă asupra poporului, era un motiv destul de puternic de a urma invitării. Teatrul și concertul au reușit binișor, iar dansurile au continuat până în ziua albă, de sigur spre mulțumirea tinerimei. S'au dansat cadrile, valsuri, polci, hore, sârbe până și *bostonul*. Dar de cine? Și care este societatea noastră actuală?

Intâiu un cor al plugarilor, ori cel local, a lipsit aproape cu totul, și în locul lor, vr'o 3 învățători și 2 învățătoare au înjghebat iute corul și teatrul, pe țăranii și țărancele din loc nici că le-am văzut portul luând parte. In cel mai românesc județ, aproape nu mai este nici un Român, nici în administrație, nici la justiție. Administrația, altădată când nu aveam oameni titrați, era *întreagă românească*, azi trebue să-i cauți cu luminarea, întrebând din om în om, dacă se mai găsește vre-un Român. Se vede că prefacerea districtului cu mare și mic Căpitan, în comitat, și-a ajuns scopul întru a scoate cu *totul* pe Români din țățâni. Ba și pe cei din neamul nostru ajunși la situațiuni mai bune, îi auzi desvoltând niște idei de rămâi cu gura căscată, acoperind volniciile streinilor, susținând că numai *cei streini sunt buni funcționari, neavând legătură în comună și județ*, cu alte cuvinte că cei locali sunt incapabili de a se guverna și chivernisi pe sine. Un răspuns, că oare notarul Zorca care a ridicat Vlădenii din sărăcie lucie și a făcut comună model din ea, un Pușcariu, Mețianu, un Grideanul și atâți alții nu au putut lucra în interesul Țării O tului, tocmai fiindcă erau locali?? — pune capăt discuțiilor. Cu astfel de administrație și cu astfel de vederi — se înțelege că, cine se va interesa de cultura și progresul material și moral al poporului? Concertul și balul a fost bine cercetat, de clasa zisă a inteligenței, un jurist, câțiva studenți în drept, apoi câțiva (3—4) notari, vicenotari, învățători, candidați de preoți, vre-o 2—3 funcționari de pe la băncile românești. Domnișoare destule, toate îmbrăcate după moda cea mai nouă parisiană. Portul național îl vezi abia la 2—3 dintre dansatoare.

După 50 de ani de muncă pe terenul cultural și economic mă așteptam să văd și câțiva dintre cei din ramurile productive: comerciu și industrie. Afară de un Sas și un Jidan, ambii comercianți, și un singur birtaș român, alte persoane n'am văzut. Cum se potrivește progresul și schimbarea portului, cu atâta nesucces în cele economice? ! Preoți nu erau decât doi, dar lipsia cel local din cauze de divergență cu învățătorii, și mi se pare de aici a provenit și izolarea corului local dela petrecerea poporală. Cum se potrivea *bostonul* și cum îi prindea pe Oltenii noștri, cu eliminarea jocurilor vechi locale, atât de mlădioase și de grațioase?!!

Societatea aceasta a noastră schimbată ne îngrijește — și trebue să-i dăm serioase atențiuni. După informațiunile culese în partea locului sunt acum peste 30 de juriști absolvenți și studenți în drept — fără ca să se vadă vre-o mișcare serioasă din partea lor și pe urma lor pentru cultura și desvoltarea poporului. Iustiția și administrația este luată din mâna a lor nostrii. Toți sunt practicanți și candidați do advocați. Cine să-i țină și plătească pe toți? La pădurile comunale de peste una sută de mii de jugăre, n'avem un singur forestier român. La fermele statului și bunurile erariale de asemenea nu e aplicat nici un Român, care ar putea esplica mai pe înțeles poporului nostru rolul și folosul agriculturei raționale de care și poporul muncitor trebue să profite și tragă foloase. In administrație erau înainte aplicate 1—2 persoane la pretură. Bătrânul pretore Pop Grideanul având să dea lucrătorii și zilele de prestație ale cercului Veneției la construirea șoselei pe valea Șincei — căci așa cereau interesele statului — iar el către casă pe valea Oltului să se îngloade în noroiu cu carul și ceasuri întregi să rămână locului — el fără de ordin, fără de încuviințări dela mai marii săi și dela municipiu, cu dela sine putere *ca pretore*, a scos pe oameni cu carăle și brațele de au cărat peatră și nisip de au astupat niște băltoace cu isvoare adânci— și a facut șosea largă și bine întărită de poate merge ori și ce cară și ori și ce puteri pe ea ca șosea normală. Azi ai la administrație, întâiul al doilea și al treilea pretore — și servitori deosebiți. Notarul înainte vreme cu judele satului cunoștea ultimul colț al hotarului comunei și toate procurile și planurile și-ți putea da deslușiri despre ele.

Azi notarul este un mare *domn* în comună, care nu se trudește cu atari lucruri mărunte și fără importanță. Azi notarul este *funcționar de stat* — apoi pe lângă el mai sunt unul sau doi vicenotari un tutor orfanal, un scriitor la notarul, unul sau doi practicanți așa că nu numai țăranul simplu, dar și alții mai umblați prin lume, nu știu cui să se adreseze — și de resortul căruia se ține afacerea lui? Sunt notari, cari au depus examenul de notar de câte 5—6 ani și cu greu pot isbuti la un post de *vicenotar* într'o comună oare-care. Alegerea într'un post de vicenotar îl costă pe candidat 5—600 coroane cel puțin, una de notar trece peste o miie coroane. Cele de preot și învățători de asemenea mai multe sute de coroane. Cu aceste alegeri dese se corupe și *demoralisează* enorm poporul. La o alegere de învățător candidații, 2 vecini și veri primari, au spesat fie-care câte 500 coroane, pe lângă beutură au cumpărat voturile plătind până la 10 coroane bani ghiață votul. Titulaturile cele multe ne înspăimântă. Am început și noi Românii să imităm pe Germani — cu titulaturile, pe acel *Beamtenstellvertreteraspirant*, pe aspiratorii cu aspirații cari cu anii umblă după un post problematic în comună, când afaceri foarte remunărătoare și productive ne stau la îndemână neocupate sau cel mult ocupate de niște streini sărăntoci oploșiți prin comunele noastre. Preoții cu congrua mă tem că se vor înstreina tot mai mult de popor și de interesele comunei.

(Va urmă).

Varietăți.

Sunt diferite păreri asupra vârstei când inteligența și puterea de creațiune încep a declina la om. După unii dela 40 de ani ori-ce operă ar fi creată nu va putea rămânea între fructele alese ale cugetului omenesc — și pierzându-se deci, nici o părere de rău nu trebue să ne apese.

Alții sunt dimpotrivă de părere că nu numai până la vârsta de 40 de ani, ci mai cu seamă dela această vârstă înainte fructele minții omenești sunt mai coapte. Și o mulțime de exemple vin să întărească părerea acestor din urmă. Astfel Verdi a compus pe *Othello* și *Falstaff* după 60 de ani. Tot astfel Goethe, partea a doua din *Faust*, apoi Michel Angelo, *Judecata din urmă* — *Don Quicholle* al lui Cervantès; *Comentările* lui Cezar; *Tabla de logaritmii* a lui Kepler. Hegel construește sistemul său filosofic etc.

De bună seamă însă că inteligența începe să slăbească nu la o anumită vârstă, ci după pornirea pe drumul de istovire a puterilor noastre de ordin fizic ca și moral.

Deci acesta depinde de felul cum cineva își petrece viața, mai întâi, și mai pe urmă de numărul anilor.

*

La congresul pentru înaintarea științelor, ținut în luna August într'un oraș din Franța, doctorul Papillon printr'un raport, constată că decadența poporului francez, în ceeace privește negoțul și industria, se datorește în primul rând, în împuținarea nașterilor, a cărei cauză o găsește îndeosebi în întinderea peste măsură a funcționarismului pe care îl atacă cu vehemență: »Proporția fără măsură disproporționată a funcționarilor noștri a avut drept urmare că a determinat crearea unei mentalități franceze care așteaptă totul dela stat.

Toți funcționarii de prisos, în loc să fie cetățeni producători, ajung paraziți cari consumă.«

Numărul lor însă se înmulțește în fiecare an. Funcționarul în Franța apoi, foarte rar se însoară și are mai rar încă copii și apoi și mai rar încă dă copilului o educație și o instrucție care să-l facă apt a duce o existență mulțumitore în afară de bugetul statului.

La sfârșitul imperiului erau în serviciul Franței (la stat) 225,000 de funcționari.

La 1 Ianuar 1906 au fost 703 566
» » » 1907 » » 870.589
» » » 1908 » » 913.192

Autorul raportului isprăvește prin următoarele cuvinte: »Această proporție nemăsurată de funcționari este economicește o greșală, din punct de vedere financiar o ruină, politicește o primejdie înspăimântătoare pentru interesele Franței.«

Cuvinte mult mai aspre s'ar putea potrivi pentru aceleași stări din patria noastră, cu atâta deosebire numai că populația scade sau rămâne pe loc nu din cauza naționalității, ci a emigrărilor...

M.

Numărul jubilar al „Gazetei Transilvaniei“ se poate comanda direct sau prin librării cu prețul de 1 coroană 50 bani în Austro-Ungaria și 2 coroane (2 Lei 20 bani) în România și străinătate.

Venitul curat ce va rezulta din desfacerea ediției jubilare, a „Gazetei“ *se va da fondului jubilar pentru ajutorarea ziariștilor români din Transilvania și Ungaria.*

Glume.

La examenele facultății juridice. Profesorul către un student:
— Ce este o cauțiune?
— Aceia ce servește spre a garanta.
— Pot eu dar să spun de umbrela mea că este o cauțiune?
— Nu! răspunde studentul: aceasta e o precauțiune.

*

Când la o masă o damă sparge un pahar, toată societatea spune veselă că e semn de fericire.

Dar dacă acest accident i-se întâmplă unui bărbat, toți îi zic în gândul lor: »Ce imbecil!«

*

După tragerea unei loterii:
— Ai câștigat ceva?
— Nimic. Și par' că aveam o presimțire: n'am luat bilet.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 28 Octomvrie. Foile ungurești înregistrează știrea că clubul naționalist s'a pus pe lucru, că deputații naționaliști aleargă prin ținuturi ca să țină adunări de protestare contra reformei electorale pe baza pluralității. Duminecă se vor ținea vre-o 100 adunări poporale, 60 românești și 40 slovace. Adunările de popor vor adresa telegrame Majestății Sale cu rugarea, ca să nu aprobe un proiect contrar votului universal.

Budapesta, 28 Octomvrie. Se asigură că Monarchul va pleca de aici în 31 Octomvrie direct la Schönnbrun. In primele zile ale lui Noemvrie Monarchul va primi pe împăratul Wilhelm, care vine la Viena pentru a lua parte la vânătoarea, la care a fost invitat încă din luna Mai moștenitorul tronului Francisc Ferdinand.

Budapesta, 28 Octomvrie. „Az Ujsag“ află că monarchul n'a dat sancțiunea prealabilă proiectului de reformă al lui Andrassy. Deoarece dela inceput s'a pronunțat că pluralitatea vr produce numai nemulțămiri și va ațâța pe unii contra altora. Proiectul îl va presenta cu toate astea dietei dar nu se va desbate, ceia ce va aduce cu sine căderea lui.

Constantinopol, 28 Octomvrie. — Turcia își continuă cu tot mai mare energie pregătirile de răsboiu. Trupele ce-au fost mobilizate până acuma în Europa și în Anatolia se urcă la cifra de 300 mii. Turcii se înarmează fiindcă n'au încredere în Europa și țin că să pot prezenta altfel la conferență dacă vor dispune de-o armată gata de răsboi.

Bibliografie.

. — »*Legenda Funigeilor*«, poem dramatic în trei acte de St. O. *Iosif* și D. *Anghel*. Prețul 1 Leu.

Dante „Infernul“ traducere în versuri de N. Gane. Prețul 3 cor. 50 bani. plus 30 bani porto.

„Prin Vraja Dragostei“, nuvele de *Vasile Pop*, editura Minerva. Prețul C. 1 50 plus 10 fileri porto.

M. Sadoveanu „Vremuri de Bejenie“ 2 cor.

Guy de Maupaanssl „Povestiri alese traduse de M. *Sadoveanu*. 2 cor.

Octavian Goga „Poezii“. 1 cor.

Zaharie Bârsan „Poesii“ 1 cor. 50.

Sandu (Aldea) “Carticica Plugarului“ — 50 bani.

Ioan Adam: „Năzuinți“ povestiri și „Pe lângă vatră“, piide și glume țărănești. Ambele à 1.50 cor.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

„Tipografia şi Librăria

A. MUREŞIANU, Braşov

se pot procura urmatórele cărţi

(La cărţile aici înşirate este a se mai adauga pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandaţie.)

Scrieri literare pentru popor.

„Din lumea basmelor" de *I. T. Mera* cu 87 ilustraţiuni originale format octav mare pe 284 pagine. Preţul cor. 3·50 plus 20 bani porto.

N. Iorga *„Lupta pentru limba românéscă"*, care conţine acte şi lămuriri privitóre la fapte din Martie 1906 sĕvîrşite în Bucurescĭ. Pretul 1 cor. pl. 10 b. porto.

„Scrisori şi inscripţii Ardelene si maramureşene" de *N. Iorga.* profesor universitar. Format cuart mare hârtie fină pe 533 pagini Preţul cor. 3.50 bani plus 30 bani porto.

De renumitul pevestitor *Sadoveanu.* **„Mormântul unui copil".** Conţine urmatoarele povestiri: Mormântul unui copil. Pecat boeresc Tu nai iubit: In noaptea anului nou O povestire de sărbatori. Strejerul, Cel întâi, Plopul, Postiul. Format octav pe 233 pagini. Preţul 2 cor. plus 10 bani porto.

I. C. Panţu: „In plasă". „In Baltă". „Cale grea". „La Codru". „La cârciuma lui Tiriplic." ***Schiţe din viéţa dela ţéră.*** O broşura de 112 pag. cu preţul 40 banĭ (+ 5 banĭ porto.)

I. C. Panţu: ***„La têrg"***, povestire din viéţa unui ţăran O broşură din 32 pag. cu preţul 16 banĭ + 3 banĭ porto.

„Foiletoane" de *Stelian Russu* cu cuprinsul următor: „O bucurie de Paşti", „La mănăstirea Sinaia", „Cad Frunzele", „Căpitanul Ioan", „La Hunedoara", „O povestire", „Lângă Someş", La Castelul lui Ioan Huniade Corvin". Format Octav mare pe 75 pagine preţul 1 cor. plus 10 bani porto.

Sofia Nădejde **„Robia banului"** roman 361 pagine, preţul 2 cor. plus 30 banĭ porto.

„Valurĭ alinate", traduse de Coşbuc, după Carmen Sylva. Cor. 1·50 plus 20 b. porto.

A. O. Maior *„Biblioteca copiilor"* Vol. I. a apărut în editura „Luceafărului" cu o poveste inedită scrisă anume pentru acest volum de *Carmen Sylva* cu numĕróse ilustraţiunĭ, costă 1 cor. 60 banĭ plus 10 banĭ porto.

„Carnetul Roşu", o interesantă novelă nihilistă, tradusă din germană de *Moşul* Preţul cu posta . . . . . —.50 b.

„Caractere morale, esemple şi sentinţe culese din istoriile şi literaturile popórelor vechĭ şi moderne" de *Ioan Popea.* Preţul cor. 2.— b. (cu posta cor. 2.40 b.)

Cugete şi consideraţiunĭ din esperienţa vieţii lui Argbirobarb. Conţine 170 de sfaturĭ înţelepte, scóse din păţania vieţii. . . Preţul 20 b. (cu posta 24 b.)

Novele de Sienkiewicz: „Natură şi vieţă". „Sluga veche" şi „Ianco musicantul." Traducere de *I. C. Panţu*; o broşură de 192 pag. Preţul 80 banĭ + 5 banĭ porto.

Lira Bihorului, o carte cu povestirĭ istorice scrisă în versurĭ, de *Antoniu Pop.* Preţul 40 b. (cu porto 46 banĭ.

Părintele Nicolae, schiţă din viéţa preoţilor de *G. Sim.* Preţul 60 b. + 6 banĭ porto.)